

VETERINAIR TOXICOLOOG LEGT UIT

Goed drinkwater: wat is dat eigenlijk?

Goed drinkwater is belangrijk voor uw dieren. Veterinair toxicoloog Deon van der Merwe weet precies hoe goed drinkwater eruitziet en waarom het zo belangrijk is. Hij legt dit graag uit en vertelt wat u kunt doen om de kwaliteit op uw bedrijf te optimaliseren.

Soms bestaat het vermoeden dat een dier is blootgesteld aan een stof die giftig kan zijn. In zo'n geval komt de veterinaire toxicoloog om de hoek kijken. Veterinaire toxicologie is een specialisme binnen de dierenartsenwereld; een belangrijke tak, omdat de blootstelling aan giftige stoffen toch nog regelmatig gebeurt. Deon van der Merwe is zo'n dierenarts die zich hier, na

lang studeren, in heeft gespecialiseerd. Als veterinaire toxicoloog is hij dus bekend met giftige stoffen en wat deze kunnen betekenen voor dieren. "Net als mensen kunnen dieren ook te maken krijgen met vergiftigingen", vertelt Deon. "Alleen kunnen zij zelf niet aangeven dat ze iets verkeerd hebben gegeten of gedronken. Daarom is het goed dat wij ze daar een handje bij helpen door te kijken naar de kwaliteit van hun leefomgeving. Daarbij ondersteunen en adviseren we de veehouders ook graag zo goed mogelijk door ze mee te nemen in het onderzoek en de uitleg hiervan. Uiteindelijk is het belangrijk dat zij verder kunnen."

Bijdragen aan dierwelzijn

Dieren zijn volgens Deon een belangrijk deel van de samenleving. "Een gezonde omgeving voor dieren is ook een gezonde omgeving voor mensen, en andersom", vertelt hij. Daarom heeft hij in zijn werk veel oog voor welzijn. "In mijn adviezen aan veehouders staat voor mij centraal dat zij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan een betere diergezondheid en daarmee automatisch ook aan het dierwelzijn." Volgens hem betekent dat dat dieren een gezonde leefomgeving hebben, zonder

bijvoorbeeld giftige planten om van te grazen, met voldoende goede voeding, maar zeker ook goed en smakelijk drinkwater.

Belang van goed water

Als we inzoomen op het smakelijke en goede drinkwater wordt het belang hiervan al snel duidelijk. Een hoogproductieve koe drinkt wel 80 tot 200 liter water per dag. Zowel voor mens als dier is het een eerste levensbehoefte waarvan het belangrijk is dat het beschikbaar is. "Als mens willen we niet alleen graag drinkwater dat smakelijk is, maar we willen er het liefst ook niet te lang naar zoeken. Kraanwater is voor ons de ideale oplossing, want zo hoeven we niet eerst naar de supermarkt voor een fles mineraalwater. Dit geldt voor dieren eigenlijk net zo. De beschikbaarheid van het water is heel belangrijk, bij beperkte beschikbaarheid zullen koeien doorgaans minder water opnemen dan je zou willen voor een goede productie."

Van ph-waarden, ammonium en nitriet tot zout, de hardheid en E.coli. Hij vist het er allemaal uit.

Deze beschikbaarheid van het drinkwater is iets dat redelijk goed in de gaten te houden is. De kwaliteit van het drinkwater kan soms voor wat twijfel zorgen bij een veehouder. Sanne Carp-van Dijken en Toine van Erp zijn op zo'n moment het eerste aanspreekpunt. Zij geven advies over kritische punten in de stal, de waterbehoefte van een koe en bijvoorbeeld het belang van schone leidingen. Bij twijfel is vaak het advies om wateronderzoek uit te laten voeren. En daar kan Deon zijn expertise op loslaten. Hij kijkt als veterinaire toxicoloog naar wat er precies voor stoffen in het water zitten. "Je kunt zelf al veel zien en ruiken aan water. GD ontwikkelde hier een zelftest voor. Maar als een monster binnenkomt weet ik precies wat er wel en juist helemaal niet in mag zitten."

Inzicht in waterkwaliteit

Zelf kunt u dus al veel zien aan het drinkwater dat uw dieren krijgen, maar Deon gaat dus een stapje verder. Van pH-waardes, ammonium en nitriet tot zout, de hardheid en *E. coli*. Hij vist het er allemaal uit. "Het is belangrijk om dit inzichtelijk te krijgen", vertelt hij. "Een teveel aan nitriet kan bijvoorbeeld zorgen voor nitrietvergiftiging, zuurstoftekort of vruchtbaarheidsproblemen en als de pH-waardes uit balans zijn, is het water minder smakelijk of verontreinigd, waardoor dieren het niet graag drinken." Als u een watermonster heeft ingestuurd voor onderzoek wordt dit in het laboratorium geanalyseerd en volgt er een uitslag over de mate van geschiktheid van het water. "Is het niet geschikt? Dan sturen we binnenkort aanvullende informatie mee die kan dienen als basis om het drinkwater aan te passen en te verbeteren. Ook voor meer uitleg staan we altijd klaar en kunt u terecht op onze website."

Smakelijk drinkwater zodat koeien voldoende vreten

Water: zowel voor koeien als voor mensen de eerste levensbehoefte. Het is de belangrijkste grondstof van melk, dat voor bijna 90 procent uit water bestaat. Goed drinkwater is dan ook een essentieel onderdeel van gezonde voeding. Relatiebeheerder Toine van Erp en rundveedierenarts Sanne Carp-van Dijken maken deel uit van het FIT-Team van GD, onze experts als het gaat om de relatie tussen voeding, water en diergezondheid. Toine en Sanne helpen u graag met al uw watervragen!

Sanne: "Water dat bij de bron een goede kwaliteit heeft, kan toch van matige of slechte kwaliteit zijn op de uiteindelijke drinkplek. De aanleg van het leidingsysteem, aanwezigheid van een buffervat en het functioneren van een eventuele waterbehandelingsinstallatie bepalen mede de kwaliteit van het water op de drinkplek. Jaarlijks wateronderzoek in het kader van KKM/Focus, betekent niet automatisch dat het water dat de koeien daadwerkelijk drinken van goede kwaliteit is. Daarom is het goed te meten hoe de kwaliteit van het water op die plek is."

Toine: "In de weideperiode drinken dieren regelmatig uit sloten, beken of via weidepompjes uit ondiepe bronnen. Als u regelmatig de kwaliteit van het water op de drinkplek controleert, krijgt u beter inzicht in de kwaliteit van uw water en kunt u tijdig de juiste maatregelen nemen om de kwaliteit van het drinkwater te borgen of te verbeteren. Een koe vreet minder als zij een matige of slechte kwaliteit water tot haar beschikking heeft. Om ervoor te zorgen dat een koe voldoende water opneemt, is het belangrijk dat het water smakelijk, beschikbaar en van goede kwaliteit is." Heeft u een vraag voor onze voedingspecialisten of wilt u meer lezen over het onderwerp? Kijk dan op www.gddiergezondheid.nl/rundveedrinkwater